Opgave 1 The Biggest Little Farm

The Biggest Little Farm is een documentaire over Molly en John Chester. Ze nemen een verwaarloosde hond op in hun kleine appartement in Californië en ze beloven hem dat hij tot het eind van zijn leven onderdeel zal blijven van hun huishouden. Maar als de hond alleen thuis is, blaft hij non-stop en de buren beginnen te klagen. Daarop besluiten Molly en John om hun droom van een eigen biologische boerderij waar te maken en daarmee ook de hond een beter leven te geven.
René Descartes heeft een mechanistische opvatting over dieren.

2p **1** Leg uit of de blaffende hond vanuit deze opvatting een bewuste ervaring heeft, met:
- het principe van uniformiteit van de natuur, en
- het substantiedualisme.

Het is lastig te achterhalen of de hond een doel had met zijn geblaf.
Lori Gruen geeft voorbeelden van 'theory of mind' en cultuur in haar argumentatie over verschillen tussen mensen en andere dieren. Ze heeft de opvatting dat mensen geen unieke eigenschappen hebben die hen onderscheiden van andere dieren.

3p **2** Leg deze opvatting van Gruen uit, met:
- een uitleg van het concept 'theory of mind', en
- een voorbeeld van cultuur.

Geef vervolgens met het concept 'theory of mind' een argument **tegen** deze opvatting van Gruen.

Met hulp van een investeerder kopen Molly en John een stuk land dat jarenlang is gebruikt voor het verbouwen van avocado's en citroenen. Door deze monocultuur is de grond volledig uitgeput en uitgedroogd. Met hulp van een biodiversiteitsexpert bouwen ze een duurzaam ecosysteem waarvan ze de opbrengsten (zoals groente, fruit en eieren) verkopen. De eerste jaren hebben ze last van slakken die hun gewassen aanvreten. In plaats van gif tegen slakken te strooien, laten ze ganzen vrij rondlopen. Ganzen eten slakken.
Volgens Paul Taylor is ieder organisme een teleologisch centrum van leven.

2p **3** Leg deze opvatting van Taylor uit met het voorbeeld van de ganzen.
Geef vervolgens een argument **tegen** Taylors opvatting dat ieder levend wezen vanwege zijn teleologische centrum een gelijke morele status heeft.

Ook prairiewolven stellen Molly en John voor lastige uitdagingen. Deze wolfachtigen blijven onder de afrastering doorkruipen. Na de zoveelste aanval op hun kippen, pakt John een geweer en schiet hij een prairiewolf dood. John worstelt daarna met deze handeling. Het doodschieten van de prairiewolf past niet in zijn visie over hoe hij de boerderij wil runnen, maar hij begint ook te twijfelen of die visie wel realistisch is.
Volgens Taylor zijn mensen moreel verantwoordelijk voor de belangen van andere levende wezens. Hij beschrijft vier plichten.

2p **4** Geef Taylors argument voor zijn opvatting dat mensen moreel verantwoordelijk zijn voor andere levende wezens. Ga daarbij in op:
- Johns worsteling met het doodschieten van de prairiewolf, en
- een van Taylors plichten.

In de beginjaren van de boerderij wordt Californië getroffen door de ergste droogte in jaren. Na de droogte volgt hevige regenval. Omringende boeren verdienen hun geld met grootschalige monoculturen, waardoor hun grond uitgeput raakt. Deze droge grond kan de regen niet aan en grote gedeelten van de grond van die omringende boeren spoelen weg. Op de boerderij van Molly en John ontstaan geen modderstromen vanwege de goede kwaliteit van hun grond door de grote biodiversiteit van gewassen, micro-organismen en dieren. Maar de wegspoelende grond bij de omringende boeren brengt ook schade bij hen teweeg.
Ecolibertariërs vinden dat milieuproblemen via de vrije markt moeten worden opgelost, omdat ze ervan uitgaan dat de vrije markt rechtvaardig is.

2p **5** Leg dit uit.
Leg vervolgens uit hoe Molly en John vanuit het ecolibertarisme om zouden moeten gaan met de schade door de weggespoelde grond van de omringende boeren.

Om de grond van hun boerderij luchtig te houden zoeken Molly en John naar de juiste hoeveelheid knaagdieren die gangen in de grond graven. Een tekort aan knaagdieren is nadelig want dan blijft de grond niet luchtig, maar een teveel aan knaagdieren veroorzaakt schade aan wortels van bomen en gewassen. Uilenkasten trekken uilen aan die knaagdieren opeten, waardoor de juiste balans ontstaat.
Wendell Berry was een van de inspiratoren voor Molly en John. Hij is een voorstander van kleinschalige, duurzame landbouwpraktijken en heeft kritiek op industriële technologie in de landbouw.

3p **6** Leg met een voorbeeld van industriële technologie Berry's kritiek op industriële technologie in de landbouw uit.
Leg vervolgens met deze kritiek uit dat de aanpak met knaagdieren en uilen past bij Berry's pleidooi voor kleinschalige, duurzame landbouwpraktijken.

Over de documentaire *The Biggest Little Farm* wordt de volgende recensie geschreven:

tekst 1

De levende natuur en de boerderij worden voorgesteld als complexe systemen die worden aangedreven door […] de eeuwigdurende kringloop van leven en dood. Dode dieren worden aas voor andere dieren en uiteindelijk hergebruikt in de vorm van mineralen en voedingstoffen die plantengroei mogelijk maken. Door in te zoomen op [dit] mini-ecosysteem […] houdt *The Biggest Little Farm* de moderne mens ook een spiegel voor. Met onze hang naar onsterfelijkheid, gemak en genot hebben we onszelf namelijk steeds meer buiten de natuurlijke, circulair werkende ecosystemen geplaatst, wat heeft geleid tot een onnatuurlijk grote druk op zowel de aarde als de natuurlijke hulpbronnen die de planeet levert.

bron: Cinemagazine, The Biggest Little Farm, 2018

Het kosmopolitisch liberaal-egalitarisme van Thomas Pogge bekritiseert de wereldwijde focus op ongelimiteerde economische groei.

1p **7** Geef deze kritiek van het kosmopolitisch liberaal-egalitarisme weer.

Aanhangers van het kosmopolitisch liberaal-egalitarisme zien een oplossing in ontgroeien.

1p **8** Geef een argument **tegen** de oplossing van ontgroeien. Ga daarbij in op tekst 1.